

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 33 ประจำวันที่ 10 สิงหาคม 2565

โรคไหม้ข้าว (Rice Blast Disease)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกข้าวในทุกภาคของประเทศไทย เผ่าระวังการระบาดของโรคไหม้ข้าว ซึ่งเป็นโรคที่สำคัญโรคหนึ่ง ทำให้ต้นข้าวเสียหายตั้งแต่ระยะกล้าถึงระยะออกรวง เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในตอนกลางคืนมีความชื้นสูง กลางวันอากาศร้อน เป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Pyricularia oryzae*

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผล ความกว้างของแผลประมาณ 2 - 5 มิลลิเมตร และความยาวประมาณ 10 - 15 มิลลิเมตร แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลซ้ำสีน้ำตาลดำ และมักหลุดจากกาบใบ

ระยะออกรวง (โรคไหม้คอรวง หรือ โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลซ้ำสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหาย

ลักษณะแผลบนใบข้าว มีจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา

อาการโรคไหม้บริเวณข้อต่อใบ

อาการไหม้คอรวง

การแพร่ระบาด

พบโรคในแปลงนาที่ปลูกข้าวหนาแน่น ทำให้อับลม ใส่ปุ๋ยอัตราสูง สภาพอากาศร้อนตอนกลางวัน และชื้นจัดตอนกลางคืน โดยกระแสลมแรงจะเป็นตัวช่วยในการแพร่กระจายโรคได้ดี

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคลาโซล คาซูกาไมซิน คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ฉลากระบุ
2. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ 15 - 20 กิโลกรัมต่อไร่ ในแปลงควรมีการถ่ายเทอากาศได้ดี และไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง 50 กิโลกรัมต่อไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว
3. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าวควรปฏิบัติ ดังนี้
 - พ่นเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
 - พ่นเชื้อไตรโคเดอร์มาอัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร
4. ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไปร้อยละ 5 ของพื้นที่ใบ (พบเฉลี่ย 2 - 3 แผลต่อใบ) ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคลาโซล คาซูกาไมซิน อีดีเฟนฟอส ไอโซพรโทโอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ฉลากระบุ
5. ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคไหม้
 - ภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 60 ปราชินบุรี 1 พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1
 - ภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1 สุรินทร์ 1 เหนียวอุบล 2 สันป่าตอง 1 หางยี 71 กุเมืองหลวง ขาวโป่งไคร้ น้ำรัฐ
 - ภาคใต้ เช่น ดอกพะยอม กข 55

ที่มา : กรมการข้าว

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนนา สิมาสฤษดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวกันยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศรี นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย